

*Załącznik
do Uchwały Nr XXII/117/2012
Rady Powiatu w Pułtusk
z dnia 24 kwietnia 2012r.*

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE PUŁTUSKIM

Pułtusk, kwiecień 2012r.

DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ W POWIECIE PUŁTUSKIM

Powiat Pułtuski jako samorządowa jednostka organizacyjna zgodnie z art. 16a ustawy o pomocy społecznej przygotowuje do dnia 30 kwietnia Radzie Powiatu, a do dnia 30 czerwca Sejmikowi Województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalną sytuacji społecznej i demograficznej.

Ocena jest podstawą do planowania budżetu na rok następny. Zasoby pomocy społecznej Powiatu Pułtuskiego, określone w przedłożonej ocenie, obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. definiuje pomoc społeczną jako instytucję polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc ta polega w szczególności na: przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pomocy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Ocena zasobów w pomocy społecznej może mieć zastosowanie do przedstawienia zjawiska problemów społecznych w powiecie pułtuskim, jednakże głównym celem jej opracowania jest potwierdzenie skali zapotrzebowania na usługi i świadczenie pomocy społecznej oraz uzasadnienie działań podejmowanych przez samorząd służących przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, a także wyrównywania poziomu życia mieszkańców powiatu pułtuskiego.

Ocena zasobów pomocy społecznej opracowana została na podstawie danych pochodzących z jednostek organizacyjnych realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej: Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Domów Pomocy Społecznej, Ośrodka Wsparcia.

Ocena zasobów pomocy społecznej jest narzędziem wprowadzonym przez Instytut Rozwoju Służb Społecznych, które ma pomóc jednostkom samorządu terytorialnego do przeprowadzenia diagnozy i oceny posiadanych zasobów.

Powiat Pułtuski jest położony w północnej części województwa mazowieckiego, na skraju Puszczy Białej, nad Narwią. Składa się z 7 gmin, z czego 1 gmina jest gminą miejską. Liczba mieszkańców Powiatu Pułtuskiego w 2011r. ogółem wynosiła: 51 330 osób. Natomiast liczba osób bezrobotnych, zgodnie z narzędziem IRSS, w poszczególnych latach przedstawiała się następująco: **2009** – 3 645 osób; **2010** – 3 978 osób; **2011** – 4 435 osób.

Zarejestrowana liczba podmiotów gospodarczych na terenie Powiatu Pułtuskiego wynosiła w poszczególnych latach: 2009 – 3 771; 2010 – 3 980; 2011 – 3 980.

Infrastruktura społeczna w Powiecie Pułtuskim w 2011r. wyglądała następująco:

- 10 szkół ponadgimnazjalnych (dane z 2011r. zgodne z MEN)
- 1 szkoła wyższa;
- 1 szpital;
- 1 sala widowiskowa;
- 16 obiektów sportowych.

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE PUŁTUSKIM

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie udziela rodzinom zastępczym pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu zgłaszanych przez te rodziny problemów oraz gromadzi informacje o istotnych sprawach dotyczących dzieci.

Poniższe dane obrazują ilość rodzin oraz liczbę osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie:

Rodzaj rodziny	Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie				Liczba rodzin ogółem			
	Lata				Lata			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Rodziny spokrewnione z dzieckiem	74	78	75	60	54	59	57	45
Rodziny niespokrewnione z dzieckiem	5	9	13	0	5	7	8	0
Rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem	9	13	8	8	2	2	2	2

Z dniem 1 stycznia 2012r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która wprowadziła nowe formy pieczy zastępczej:

- piecza rodzinna – rodziny spokrewnione, rodziny niezawodowe, rodziny zawodowe, rodzinny dom dziecka
- piecza instytucjonalna

W narzędziu do oceny zasobów pomocy społecznej nie uwzględniono podziału rodzin zgodnie z wyżej wymienioną ustawą. Według nowej ustawy na dzień 1 stycznia 2012r. powstało 39 rodzin spokrewnionych, 16 rodzin niezawodowych oraz 2 rodziny zawodowe.

Na terenie Powiatu Pułtuskiego funkcjonuje tylko jedna rodzina o charakterze pogotowia rodzinnego i jedna rodzina wielodzietna, brak jest rodzin specjalistycznych. Wskazane było by utworzenie rodziny specjalistycznej, jak również rodzin zawodowych ze względu na brak w Powiecie Pułtuskim placówki opiekuńczo-wychowawczej i rodzinnych domów dziecka.

Poniższa tabela przedstawia świadczenia dla pełnoletnich osób opuszczających rodziny zastępcze, którym przyznano decyzję przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie:

Rodzaj świadczenia	Lata			
	2009	2010	2011	2012
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	3	8	6	3
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	22	23	19	22
Świadczenia dla pełnoletnich osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze	4	5	3	2

WYBRANE USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ PROWADZONE PRZEZ POWIAT PUŁTUSKI

Rodzinom, mającym trudności w wypełnianiu swoich zadań oraz dzieciom z tych rodzin udzielana była pomoc, w formie:

- poradnictwa rodzinnego;
- terapii rodzinnej, rozumianej jako działania psychologiczne i pedagogiczne mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej zadań, pracy socjalnej, poprzez działania następujących specjalistów:
 - * specjalisty pracy socjalnej/pedagoga rodzinnego;
 - * psychologa;
 - * prawnika;

Liczba rodzin i osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego prowadzonego przez PCPR w Pułtuskach:

	Lata			
	2009	2010	2011	2012
Liczba rodzin	253	18	345	410
Liczba osób w rodzinach	910	69	976	1150

Praca socjalna kadry PCPR w Pułtusk, biorąc pod uwagę liczbę rodzin wymagających tej formy wsparcia, przedstawia się następująco w poszczególnych latach i wskazuje na tendencję wzrostową: **2009** - 85 rodzin; **2010** – 103; **2011** – 94; **2012** – 115.

PCPR w Pułtusk nie prowadzi interwencji kryzysowej oraz indywidualnego programu integracji dla cudzoziemców. Brak jest zapotrzebowania na w/w formy wsparcia. Interwencję kryzysową prowadzą ośrodki pomocy społecznej, natomiast PCPR prowadzi program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy.

W roku 2011 zgodnie z uchwałą Nr X/44/2011 Rady Powiatu w Pułtusk z dnia 30 marca 2011r. został przyjęty Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Pułtuskim na lata 2011-2015. Zgodnie z harmonogramem Programu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie opracowało i zaczęło realizację Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie. Liczba osób objętych programem korekcyjno – edukacyjnym w 2011r. wynosiła 13 osób. PCPR prognozuje, iż w 2012r. w programie weźmie udział 10 osób.

INSTYTUCJE POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE PUŁTUSKIM

Na terenie Powiatu Pułtuskiego funkcjonują dwa Domy Pomocy Społecznej: w Obrytem i w Ołdakach oraz Ośrodek Wsparcia – Środowiskowy Dom Samopomocy – dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Poniższa tabela przedstawia liczbę miejsc oraz liczbę osób korzystających ze wsparcia tego typu placówek:

	Lata			
	2009	2010	2011	2012
Domy Pomocy Społecznej:				
Liczba miejsc ogółem	372	372	382	382
Liczba osób korzystających	377	375	382	386
Ośrodek Wsparcia:				
Liczba miejsc ogółem	25	25	25	25

Liczba osób korzystających	18	25	25	25
----------------------------	----	----	----	----

W związku z dużym zainteresowaniem osób niepełnosprawnych pobytem w Środowiskowym Domu Samopomocy istnieje potrzeba zwiększenia ilości miejsc z 25 na 30.

ZWIEKSZENIE ZASOBU POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE PUŁTUSKIM

Wartość nakładów w tys. zł podejmowanych na rzecz Domów Pomocy Społecznej, Ośrodków Wsparcia oraz jednostek poradnictwa specjalistycznego na terenie Powiatu Pułtuskiego:

	Lata			
	2011	2012	2013	2014
Domy Pomocy Społecznej:				
Środki Powiatu	4 886 823,00	4 287 565,00	4 394 754,00	4 504 623,00
Dotacje z budżetu państwa	5 410 605,00	5 342 000,00	5 475 550,00	5 612 439,00
Środki EFS	0	102 908,00	433 651,00	0
Ośrodek Wsparcia:				
Środki Powiatu	0	0	0	0
Dotacje z budżetu państwa	300 996,00	291 000,00	298 275,00	305 732,00
Jednostki specjalistycznego poradnictwa:				
Środki Powiatu	14 500,00	14 200,00	14 555,00	14 919,00

Powyższe dane zostały zwaloryzowane według wskaźnika CPI – dynamika średnioroczna na poziomie 102,50%, zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów na lata 2013-2014, dotyczącymi założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego.

KADRA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W PUŁTUSKU

Na koniec 2011 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie zatrudnionych było 10 pracowników. Aktualnie kadra PCPR w Pułtusku składa się z 11 osób:

- Dyrektor – 1 etat;
- Główny księgowy – 1 etat;

- Starsi referenci – 2 etaty;
- Pracownicy socjalni – 4 etaty;
- Sekretarz PZOON – 1 etat;
- Przewodnicząca PZOON - ½ etatu
- Sprzątaczką – 1/3 etatu

PCPR jako powiatowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej zgłasza potrzebę zwiększenia kadry o 3 pracowników z przeznaczeniem zatrudnienia: pracownika socjalnego, psychologa i koordynatora do spraw pieczy zastępczej. Związane jest to z wprowadzeniem w życie z dniem 1 stycznia 2012r. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na powiat i organizatora pieczy zastępczej nowe zadania do realizacji.

**KOSZTY PROWADZENIA I UTRZYMANIA ZASOBU POMOCY SPOŁECZNEJ
POWIATU PUŁTUSKIEGO**

	Lata			
	2009	2010	2011	2012
Całkowity, roczny koszt prowadzenia i utrzymania Centrum	329 374,00	342 198,00	346 325,00	334 401,00
Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w DPS	2142	2212	2423	2522
Średni miesięczny koszt utrzymania uczestnika w Ośrodku Wsparcia	900	927	940	970

Środki finansowe przeznaczone na całkowity roczny koszt prowadzenia Centrum są nieadekwatne do potrzeb i zadań, które Centrum ma obowiązek realizować. W dużej mierze są to środki, które przeznaczone są na wynagrodzenia pracowników. Brakuje na szkolenia, utrzymanie, doposażenie i remont pomieszczeń.

**ŚRODKI FINANSOWE POWIATU NA ZADANIA WŁASNE I ZLECONE W OBSZARZE
POMOCY SPOŁECZNEJ**

Zadania własne:

Kwota na realizację powiatowych zadań własnych w 2012r. kształtuje się na poziomie **9 185 168zł.**

Do realizacji powiatowych zadań własnych należy m.in. prowadzenie i utrzymanie PCPR.

Powiat Pułtuski przeznaczył na ten cel w bieżącym roku 2012 – 334 401zł. Pozostała część pokrywa zadania z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną:

- organizowanie i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa – 14 200 zł;
- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych – 876 942 zł;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki osób opuszczających rodziny zastępcze – 174 728 zł;
- pokrycie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu – 274 000 zł;
- prowadzenie i rozwój domów pomocy społecznej – 7 219 897 zł;
- prowadzenie powiatowych ośrodków wsparcia – 291 000 zł.

Zadania zlecone:

PCPR na mocy art. 35a ust. 2 pkt 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, uczestniczy w działaniach zmierzających do ograniczenia społecznych skutków niepełnosprawności. Powyższe działania realizowane są poprzez udzielanie, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, indywidualnej pomocy finansowej osobom z dysfunkcjami zdrowotnymi oraz wsparcie instytucji zajmujących się rehabilitacją społeczną i zawodową.

Na zadania z rehabilitacji społecznej w 2012r. zaplanowano kwotę 303 824zł. Poszczególne dofinansowania kształtują się następująco:

- dofinansowanie osobom niepełnosprawnym do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym – 70 000zł
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – 180 000zł
- likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – 53 824zł

Środki finansowe PFRON przeznaczone na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej nie są wystarczające w stosunku do potrzeb osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Pułtuskiego. PCPR nie realizuje wszystkich złożonych wniosków.

LICZBA OSÓB W PROJEKTACH EFS W POWIECIE PUŁTUSKIM ORAZ ŚRODKI EFS NA PROJEKTY

Projekty systemowe i konkursowe stanowią rozszerzenie oferty usług dla beneficjentów, są także szansą na rozwój aktywnych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców, pobudzają do aktywności i innowacyjności.

Dane dotyczące projektów EFS realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk:

	Lata			
	2009	2010	2011	2012
Liczba projektów EFS ogółem	1	1	2	1
Środki EFS na projekty ogółem (tys. zł)	479 582,00	392 669,00	738 861,00	543 900,00

Liczba osób w projektach:

Nazwa projektu/ wyszczególnienie	Lata			
	2009	2010	2011	2012
Projekt Systemowy pt. „Pomagamy naszym klientom aby potrafili sami sobie pomóc” Poddziałanie 7.1.2 Osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo, osoby niepełnosprawne.	74	64	62	59
Projekt Konkursowy „Trzy Kroki do Aktywności” Poddziałanie 7.2.1 Osoby bezrobotne i niepełnosprawne z zaburzeniami psychicznymi.	0	0	60	0

Projekty EFS wspomagają działania Powiatu Pułtuskiego i realizację zadań nałożonych przez ustawodawców. PCPR planuje aplikować o środki unijne w następnych latach.

WSPÓLPRACA POWIATU Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY SPOŁECZNEJ

Najczęstsze problemy we współpracy z organizacjami pozarządowymi to: mała liczba organizacji pozarządowych, których statutowe nastawienie na realizację zadań jest inne niż z zakresu pomocy społecznej; brak wystarczających środków na zlecenie zadań, brak dostatecznej współpracy i zaangażowania tych podmiotów w działania społeczne.

PODSUMOWANIE

Powyższe fakty, a także informacje uzyskane w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej stanowią podstawę, aby uznać, że w Powiecie Pułtuskim w 2012r. ważne kwestie z zakresu polityki społecznej i pracy socjalnej, to:

1. Rozwój partnerstwa i współpracy przy rozwiązywaniu problemów społecznych.
2. Promocja działań z zakresu pomocy społecznej, w tym rodzicielstwa zastępczego.

3. Przeciwdziałanie ubóstwu, wykluczeniu społecznemu, w tym informacyjnemu.
4. Rozwijanie poradnictwa specjalistycznego.
5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – realizacja programów.
6. Wspieranie rozwoju edukacyjnych funkcji instytucji pomocy społecznej.
7. Podejmowanie działań profilaktycznych wobec rodzin zagrożonych rozbitciem, w tym asysta rodzinna oraz wspieranie rozwoju wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej.
8. Wzmocnienie oddziaływań skierowanych do osób usamodzielnianych po pobycie w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
9. Wspieranie osób niepełnosprawnych.
10. Rozwój mieszkalnictwa chronionego.
11. Rozwój infrastruktury, budynków, wyposażenia pomieszczeń, zasobów kadr do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.

Opracowali:

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk

PRZEWODNICZĄCY RADY

mgr Andrzej Czernski